

Grundlovskomiteen 2003 vedrørende Irak-krigen

Ordinær Generalforsamling

den 27. marts 2010 kl. 13-17

i VerdenskulturCentret, Nørre Alle 7, 2200 Kbh. N

REFERAT

Dagsorden.

1. Valg af ordstyrer.
2. Valg af referent
3. Årsberetning
4. Fremlæggelse af revisorgodkendt årsregnskab.
5. Fastlæggelse af hovedretningslinier for det følgende år eller dele heraf, herunder væsentlige opgaver, samt stillingtagen til indkomne forslag.

Bestyrelsen anbefaler opløsning af Grundlovskomiteen 2003 vedr. Irak-krigen (Birgitte Albrechtsen)

Indkomne forslag:

- A. Forslag om at lave en Irak tribunal (Poya Pakzad).
- B. 1. Anmodning til de politiske partier om at få en høring (Bendt Gufler).
- B. 2. Anmodning til de politiske partier om at få etableret en forfatningsdomstol (Bendt Gufler)
- C. Arbejde for, at deltagelse i krig udenfor Danmarks grænserskal afkræves et kvalificeret flertal af Folketingets medlemmer på 4/5. (Lise Vestergaard)
- D. Grundlovskomiteen 2003 iværksætter en undersøgelse af beslutningsprocessen i forbindelse med Danmarks tilslutning til aktiveringen af NATO-traktatens Artikel 5, der gik forud for angrebet på Afghanistan i oktober 2001. (Niels Harrit og Pernille Grumme)
6. Vedtagelse af komiteens budget og medlemmernes kontingent.
7. Valg af bestyrelse (3-6 medlemmer)
8. Valg af formand.
9. Valg af 2 suppleanter
10. Valg af revisor.
11. Eventuelt.

Formand Birgitte Albrechtsen åbnede generalforsamlingen.

Punkt 1. Andreas Kjærgaard blev valgt til ordstyrer.

Punkt 2. Lillian Werdelin blev valgt til referent.

Der var mødt 40 medlemmer.

Ordstyreren indledte med at sige, at han forventede en engageret og indgående debat. Han opfordrede til god orden og til, at talere fattede sig i korthed og som hovedregel ikke brugte mere end 5 minutter pr. indlæg.

Punkt 3. Formand Birgitte Albrechtsen fremlagde bestyrelsens årsberetning.

Årsberetning:

Formanden omtalte i beretningen først den nylige højesteretsdom og derpå efterårets postkortkampagne og komiteens nye, forbedrede hjemmeside. Beretningens tyngdepunkt var redegørelsen for udskiftningen i 2009 af komiteens advokater Christian Harlang(CH) og Bjørn Elmquist(BE) som følge af de vedvarende samarbejdsvanskeligheder, som både tidligere bestyrelser og den nuværende havde oplevet. Disse drejede sig blandt andet om, at temmelig store beløb af komiteens midler efter bestyrelsens mening var blevet anvendt i strid med trufne aftaler, og om den forsinkelse, der førte til, at listerne over biintervenienter ved landsretssagen blev anmeldt for sent og derfor afvist. Denne forsinkelse holder bestyrelsen advokaterne CH og BE ansvarlige for, idet de har opkrævet et betydeligt honorar for 'arbejde med biintervenienter'. Endelig havde bestyrelsen følt sig dårligt vejledt af CH i spørgsmålet om biintervenienters eventuelle økonomiske ansvar, hvis retssagen tabes. En senere vejledning fra komiteens nye advokat Christian Dahlager (CD) førte til, at bestyrelsen følte det sikrest at ændre betegnelsen 'biintervenient' til 'støttesagsøger'. I øvrigt var det også for sent at indberette biintervenienter til Højesteret få måneder før behandling. Uenighed blandt de 25 sagsøgere om bl. a. de omtalte vanskeligheder førte til, at de delte sig i tre grupper forud for højesteretssagen: 7 lod sig repræsenterede af CH, 9 af BE og 9 af CD.

Advokat Christian Harlang's økonomiske dispositioner har foranlediget bestyrelsen til at indgive en klage til Advokatrådet.

Bestyrelsen anbefalede, at generalforsamlingen opløste Grundlovskomiteen og lod det ret lille overskud på bankkontoen komme den gruppe til gode, der muligvis dannes, og som vil arbejde for et dansk Irak tribunal.

Bestyrelsens årsberetning vedlægges/vedhæftes i sin helhed.

Debat om beretningen. Grundlovskomiteens tidligere advokat Christian Harlang var til stede og havde uddelt et sæt kopier af følgende skrivelser:

fra bestyrelsen: tilmeldingsblanket som biintervenient (Information og Politiken, juni 2006), og nyhedsbrev af 3/2 2010 om ændring af betegnelsen 'biintervenient' til 'støttesagsøger' med ny tilmeldingsblanket og desuden om den foretagne udskiftning af de hidtidige advokater med en ny forud for sagens behandling i Højesteret, og

til bestyrelsen: Georg Metz om dommen, Menneskerettighedskonventionen og bestyrelsens dispositioner (25/3), Bent Sørensen om samme emner samt Kirkmand-sagen (25/3), Lars Kiil om 'biintervenient'-ændringen (26/3), Asger Baunsbak-Jensen med tre spørgsmål til sagens formalia (24/3), Jens Brøsted om samme emner (25/3), og desuden

avisindlæg fra Preben Stuer Lauridsen om Højesterets dom (Information19/3),

Christian Harlang indledte debatten om beretningen med at imødegå de efter hans mening forkerte påstande og injurierende anklager, som han følte blev rettet imod ham selv og advokat Bjørn Elmquist, og som de mente var et tilstrækkeligt grundlag for et søgsmål for injurier. Som de så det, var alle aftaler om økonomien blevet overholdt, og det store tidsforbrug til gennemgang og kontrol af biintervenientlisterne var helt og holdent den daværende bestyrelsens ansvar. CH's gennemgang af forløbet var detaljeret og blev gentagne gange forsøgt afbrudt af ordstyreren, der bad taleren om at fatte sig i korthed og udtalte, at det under alle omstændigheder ville være umuligt og upassende at udrede forløbet eller afgøre uenighederne her ved generalforsamlingen.

Der kom forskellige tilkendegivelser fra forsamlingen: Flere efterlyste en kommentar fra formanden. Andre tilkendegav, at de angrebne advokater måtte have ret til at udtale sig. Det blev fremført, at advokaternes fremstilling af sagen var så kompliceret, at den burde forelægges skriftligt og desuden afleveres til referenten. Hertil kom der den kommentar, at selv om det var trættende at høre på udredningen, ville et skriftligt svar øge risikoen for, at sagen kom frem i pressen. Så hellere tildele taleren 10 minutters ekstra taletid. Det blev vedtaget.

CH fortsatte med en redegørelse for sin vejledning af den daværende bestyrelse angående biintervenienters stilling, hvis en retssag tabes. Begrebet 'biintervenient' findes i Retsplejelovens § 252. I dansk retspleje henhører sagsomkostninger under sagens egentlige parter, og det er aldrig i dansk retshistorie sket, at en biintervenient er blevet dømt til at betale sagsomkostninger. CH udtalte sig skarpt mod foreningen og især dens nuværende bestyrelse og mente, at det ville kræve en langt grundigere gennemgang af forløbet, end det her var muligt, at godtgøre, hvad der var henholdsvis misforståelser, simple fejl og urigtige påstande i bestyrelsens fremstilling.

Efter advokat Harlangs indlæg blev der stemt om beretningen. For godkendelse stemte 20, imod godkendelse stemte 7, og 13 undlod at stemme. Beretningen var dermed godkendt.

Herefter forlod Christian Harlang generalforsamlingen.

Punkt 4. Aflæggelse af regnskab.

Komiteens kasserer Laurent Tellier var ikke til stede, da han p.t. studerer i Kina, men det blev oplyst, at han havde sendt sin gennemgang af regnskabet på en video til alle medlemmer med email-adresser og desuden som almindelig fil til alle. Tidligere havde formanden redegjort for, at biintervenienternes indskud på 200 kr. (100 kr. for pensionister) løbende var blevet anvendt til dækning af foreningens drift, hvilket kan ses i Grundlovskomiteens gamle regnskabsbøger. Dette ligger dog forud for den nuværende formands tid, idet bestyrelsen i efteråret 2008 gjorde det gratis at blive støttesagsøger.

Der var forskellige spørgsmål til det udsendte regnskab og ønsker om, at det blev gennemgået. Advokat Dahlager påtog sig at gennemgå den tekniske del, og formanden forklarede de poster, der er markant ændret i forhold til det foregående år. Det gælder især udgifterne til den nye hjemmeside og dens vedligeholdelse samt portoudgifter til postkortkampagnen.

Der blev spurgt, hvor advokatudgiften var henne. Christian Dalager forklarede, at mens sagsøgerne var blevet tildelt fri proces og dermed ikke skulle betale advokathonorar, så gjaldt dette ikke Grundlovskomiteen. Derfor havde Landsretten i 2007 pålagt komiteen at betale 1.250.000 kr. i sagsomkostninger, men dette pålæg blev annulleret i Højesteret. CD læste derpå Højesterets dom højt, hvoraf det fremgik, at der hverken skulle betales omkostninger i Landsretten eller Højesteret, idet man lagde vægt på, at sagen var principiel og var anlagt seriøst af en gruppe borgere. Spørgsmålet om biintervenienters økonomiske medansvar kom op igen her. Et tidligere, nu fratrædt, bestyrelsesmedlem sagde, at han også, vejledt af CH, havde troet, at biintervenienter ikke under nogen omstændigheder hæftede økonomisk, hvis en sag blev tabt.

Der står i øjeblikket ca. 10.000 kr. på komiteens konto.

Regnskabet blev derefter godkendt. 33 medlemmer stemte for og 7 undlod at stemme.

Punkt 5. Fremtiden.

Dette punkt måtte nødvendigvis starte med en stillingtagen til, om Grundlovskomiteen 2003 vedrørende Irak-krigen skulle føres videre, og om den i så fald skulle arbejde for et eller flere af de fremsatte forslag, eller om den skulle opløses som foreslået af bestyrelsen. Bestyrelsen stod fast på sin anbefaling af, at foreningen opløstes, idet Grundlovskomiteen har udført sin rolle ang. grundlovsbrud i forbindelse med Irak-krigen. Ingen af bestyrelsens medlemmer var interesserede i at fortsætte.

Én fremført begrundelse for at videreføre komiteen var, at "Grundlovs"-navnet var vel etableret, og to af de indkomne forslag (B.2 og C) ville indebære grundlovsændringer. Man kunne da samles om at arbejde for en i det hele taget tidssvarende grundlov med f. eks. en forfatnings-domstol. Det blev også nævnt, at komiteen besad et værdifuldt navnekartotek.

Andre mente, at netop grundlovsændringer var en for tung dagsorden, som ville tage meget lang tid og meget, vedholdende arbejde, og at muligheden for, at partierne alligevel ville udskyde eller blokere for sagen var uforholdsmæssig stor. Det blev yderligere fremført, at denne komite helt specifikt havde haft Irak-krigen som anliggende. Hellere lave en ny forening med et mere opnåeligt mål som f. eks. at få afholdt et tribunal om Danmarks deltagelse i Irak-krigen.

Der blev derefter stemt om opløsning af foreningen, hvor det blev overladt til bestyrelsen at anbringe et eventuelt formueoverskud efter bestemmelsen i vedtægterne om, at den skulle tilfalde organisationer, institutioner o.l. med almennyttige, retssikkerhedsmæssige eller konflikt-forebyggende formål og virksomhed. Adressekartoteket kan derimod ifølge registerloven ikke overlades til en ny sammenslutning.

For opløsning stemte 38, mens 2 undlod at stemme.

Da opløsning kræver 2/3 stemmeflerhed på en generalforsamling, var Grundlovskomiteen 2003 vedrørende Irak-krigen hermed opløst med bemyndigelse til, at bestyrelsen bruger den fornødne tid til afviklingen..

Dermed bortfaldt de resterende punkter 6-10 på dagsordenen.

Der var intet under Punkt 11.

Referatet slutter her for så vidt angår den afsluttende generalforsamling.

For referatet: Lillian Werdelin, 11/4-2010

Debat om forslag til eventuel videreførelse af Grundlovskomiteens arbejde i et andet regi.

Efter pausen med mad og drikke gennemførtes en forelæggelse af og debat om de indkomne forslag i Punkt 5 i generalforsamlingens dagsorden, idet denne debat kunne tjene som vejledning for folk, som ville danne en ny forening. Ved håndsoprækning viste deltagerne, om de syntes om et forslag eller ej.

Jacob Hornemann forelagde forslaget 5 A om at søge at få afholdt et dansk tribunal om Irak-krigen i lighed med Russell-tribunalet om Vietnam-krigen. Et sådant tribunal ville indebære gennemførelse af en høring, som foreslået i forslag B.1. Han oplyste, at der er oprettet en Facebook - gruppe "Uvildig Irak-undersøgelse Nu", som fokuserer på beslutningen om Danmarks deltagelse.

Poya Pakzad supplerede med, at et sådant tribunal ville kunne samarbejde med det World Irak Tribunal, der allerede er etableret, for at finde ud af, hvad der gik forud for krigen. Et dansk tribunals undersøgelser kunne i givet fald føres helt frem til tidspunktet for den danske tilbagetrækning.

Godt halvdelen af de tilstedeværende tilkendegav, at de syntes, det var en ide, der var værd at arbejde videre med.

Bendt Gufler fremsatte forslagene 5 B1 og 5 B2 om at anmode de politiske partier om en høring om Irak-krigen og om at anmode dem om etablering af en forfatningsdomstol. Der var betydelig tilslutning til begge forslag, men det blev påpeget, at sidstnævnte forslag forudsætter en grundlovsændring, hvilket sædvanligvis indgår i et større politisk spil partierne imellem.

Lise Vestergaard fremsatte forslag 5 C om, at man skulle arbejde for, at det skal kræve 4/5 flertal af Folketingets medlemmer at deltage i en krig uden for Danmarks grænser. Der var betydelig opbakning til forslaget. Igen ville der være tale om en grundlovsændring.

Pernille Grumme fremsatte på sine og Niels Harrits vegne forslag 5 D om at undersøge grundlaget for aktivering af NATO-traktatens Artikel 5 forud for angrebet på Afghanistan i oktober 2001. Forslaget ville åbne et helt nyt problemområde i forhold til GK 2003 og vandt ikke tilslutning.

Mødet blev afsluttet med gratis underholdning ved Pernille Grumme, Jesper Klein og Tom McEwan.

L. W.
